

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

Білун П.Г.

студентка,

Запорізький національний університет

ІДЕЯ МІЖМОР'Я СЬОГОДНІ: ПЛАЦДАРМ НОВИХ ІСТОРИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ ДЛЯ ЄВРОПИ АБО ЧЕРГОВА УТОПІЧНА ІДЕЯ

У статті йдеться про можливість втілення ідеї створення Балто-Чорноморського союзу на сьогоднішньому етапі розвитку геополітичних відносин європейських держав. Також порушуються питання необхідності такого об'єднання, його позитивні сторони і недоліки.

Актуальність цієї теми полягає в тому, що можливо саме такий союз зміг би встановити баланс політичних сил у Європі, а також надати значні привілеї країнам-учасникам .

Міжмор'я являє собою ідею створення союзу держав Центральної та Східної Європи, що розташувалися від Балтійського моря до Чорного.

Перший проект «Міжмор'я», що був висунутий Юзефом Пілсудським після Першої світової війни, так і не був втілений в реальність. Цей проект передбачав створення великої конфедерації, що охоплював би території Польщі, країн Балтії, Фінляндії, Чехословаччини, Угорщини, Румунії, Югославії, Білорусі та України. Ця концепція мала стати продовженням традицій польської державності, зокрема Речі Посполитої, а також забезпечити Польщу від загрози зі сторони Росії та Німеччини. Втім, у геополітичних реаліях того часу, ця ідея не знайшла підтримки у європейських акторів та скоро стала неможливою навіть теоретично [4].

В останні роки тема Інтермаріуму знову оживилася. Пов'язано це з тим, що президент Польщі, Анджей Дуда, в одному з перших своїх інтерв'ю у цьому статусі заявив про перспективу створення певного союзу між країнами від Балтійського до Адріатичного та Чорного морів. Пряма цитата: «Ми повинні проводити активну політику в Центральній та Східній Європі . Я прихильник більш тісної співпраці між державами в регіоні – від Балтійського моря до Адріатичного та Чорного моря . Вони мають спільний досвід другої половини ХХ століття , і часто спільні проблеми сьогодні. Я маю на увазі не тільки питання безпеки , але й економічну ситуацію» [1].

Східноєвропейська співпраця регіонально багатовимірною та багатоформатною (східноєвропейське економічне [2] партнерство, військова співпраця тощо). Інтеграція України до цього простору як раз і є важливою ланкою об'єднання, якої не вистачало задля завершення коаліції у запланованому форматі. З іншого боку утопічно нездійсненними залишаються намагання окремих країн (наприклад

Польщі) вкласти в унію Міжмор'я націоналістичний зміст, використати її у якості обґрунтування претензій на регіональне лідерство, що ніколи не сприйматиметься міжнародною спільнотою та безпосередніми країнами - учасниками такого об'єднання.

Зацікавлені також такі держави, як Франція і Велика Британія, що прагнуть стабілізувати положення у Європі [3]. За оцінками експертів незадоволеними залишаться Німеччина і Росія, яким потенційно не вигідно зростання ваги вищезгаданих країн.

Тим не менш, протягом багатьох років Балто-Чорноморська вісь виглядає доволі перспективно, як потенційний безпековий, політичний та економічний проект.

Але країни має згуртувати не тільки перспектива вдалого економічного і військового союзу, а й спільні європейські цінності.

Навряд чи можна вже дати перелік цих цінностей і це навряд чи є доречним, але цілком необхідно окреслити приблизний вектор цих цінностей, які вірогідно ляжуть в основу нового європейського світогляду, твореного в БЧС. По-перше, важливою умовою, яка впливає на розвиток БЧС є сусідство з двома типами ціннісних систем: ЄС та Євразійським союзом. В одному випадку можна казати про доведення до абсурду індивідуалізму, в іншому ж - абсолютне холопство і колективізм. БЧС має ці цінності збалансувати, не впадаючи у крайнощі жодної з систем. Культура країн, що мають творити БЧС, в цілому консервативна, однак не передбачає плазування перед владою, тож цей консерватизм не знатиме азійського деспотизму. Інше ж питання - гідність людини, яка буде безумовно дотримуватися, але аж ніяк це не зайде на рівень всезагальної підтримки заходів ЛГБТ-пропаганди.

Головним питанням залишається реальність втілення у життя такого масштабного і серйозного проекту. Особисто моя думка така, що міжнародна спільнота на даному етапі не готова до створення союзу такого типу.

Список використаних джерел:

1. Andrzej Duda: Nie mam wątpliwości, że procedury in vitro są potrzebne. Режим доступу: <http://polska.newsweek.pl/andrzej-duda-zaprzysezenie-pogladyzmiany,artykuly,368110,1.html>
2. Новый шёлковый путь: Азербайджан, Казахстан, Грузия и Украина подписали документ о грузоперевозках. Режим доступу: <http://nv.ua/world/geopolitics/novyj-shelkovyj-put-azerbajdzhan-kazahstangruzija-i-ukraina-podpisali-dokument-o-gruzoperevozkah-91260.html>
3. План «Міждумор'є» – Британія підтримає, Франція не проти, Україна і Польща зроблять. Режим доступу: <https://surmasite.wordpress.com/2015/12/14/>
4. Okulewicz Piotr, Koncepcja „Międzymorza” w myśli i praktyce politycznej obozu Józefa Piłsudskiego w latach 1918-1926, Poznań 2001. – S. 75-86.